

Københavns Universitets vejledning om forfatterskaber til videnskabelige publikationer

1. Generelt: Den danske kodeks for integritet i forskning

Ifølge pkt. 4 i [Den danske kodeks for integritet i forskning](#) bidrager retfærdig tildeling af forfatterskab og passende anerkendelse af bidrag, som ikke opfylder kriterierne for forfatterskab, til forskningens gennemsigtighed og troværdighed. Begge led er derfor centrale elementer i opretholdelsen af ansvarlig forskningspraksis.

Denne vejledning, som bygger på principperne i den danske kodeks, indeholder en række praktiske råd og overvejelser, som kan benyttes i overvejelserne om, hvordan og efter hvilke kriterier, det besluttes at kreditere forfattere til videnskabelige publikationer.

Vejledningen træder i stedet for Københavns Universitets kodeks for forfatterskaber af 22. februar 2017

I forhold hertil er dele af vejledningen opdateret i lyset af den seneste version af Vancouver-reglerne. Derudover tager vejledningen højde for kommentarer indhentet fra Praksisudvalget ved Københavns Universitet.

2. Enkelt- eller fællesforfatterskaber

- i. Det følger af forsknings- og publiceringsfriheden, at den enkelte forsker (dvs. alle der bidrager til forskningen, herunder fx studerende som er ansat som forskningsassistenter og ph.d.-studerende) selv kan beslutte, om vedkommende vil arbejde alene eller sammen med andre. Det er derfor en konsekvens af den enkelte forskers valg af arbejdsform, om forskningens resultater skal publiceres alene eller med en eller flere medforfattere.
- ii. Inden et videnskabeligt samarbejde indledes bør dets deltagere afstemme deres forventninger til forfatterskabet til de publikationer, som samarbejdet forventes at resultere i. Diskussionen, der bør omfatte alle deltagere, bør bl.a. afgrænse kriterier og spilleregler for tildeling af medforfatterskab. Navnlige ved tværfaglige forskningssamarbejder er det hensigtsmæssigt at gennemføre en sådan forventningsafstemning.

3. Tildeling af forfatterskab

- i. Tildeling af forfatterskab bør generelt være baseret på kriterierne a-d hentet fra ICMJE/"Vancouver-reglerne".¹ Alle forskere, som opfylder de følgende kriterier, bør derfor anerkendes som forfattere:

---

¹ International Committee of Medical Journal Editors – Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, opdateret januar 2024.

- a. Væsentlige bidrag til idéen bag eller designet af arbejdet eller til tilvejebringelsen, analysen eller fortolkningen af data til arbejdet bag publikationen, *og*
- b. Udformning af publikationen eller kritisk revidering af betydningsfuldt intellektuelt indhold, *og*
- c. Endelig godkendelse af den version, der skal publiceres, *og*
- d. Accept af at være ansvarlig for alle aspekter af det udførte arbejde ved at sikre, at spørgsmål i relation til præcisionen eller integriteten af enhver del af arbejdet bliver tilstrækkeligt undersøgt og løst.

Det væsentligste krav for (med-)forfatterskab er kriterie a., hvorefter forfatteren skal have ydet et væsentligt (substantielt) bidrag til den forskning, som ligger til grund for en publikation (hvilket fx i teoretisk forskning vil være noget andet end at bidrage til tilvejebringelse, analyse eller fortolkning af "data").

Da Vancouver-regler ikke anfører en præcis grænse for, hvad der skal til, for at et bidrag er væsentligt, er det til en vis grad muligt, med respekt for de enkelte videnskabsområders traditioner, at se forskelligt på, hvornår et bidrag er så væsentligt, at det opfylder kriterie a. I tvivlstilfælde bør den engelske version af reglerne anvendes.

Et forfatterskab kræver således ikke, at man i traditionel forstand er forfatter til teksten; men det er stadig et krav, at en forfatter mindst bidrager til en kritisk revidering af denne.

- ii. Hvis en forsker opfylder kriterium a, bør den eller de forfattere, som står for publikationen give forskeren mulighed for at opfylde kriterierne b-d på rimelige vilkår. Hvis der ikke kan opnås enighed om, hvad der er rimelige vilkår, kan der være grund til at søge mediering – fx hos Named Person (jf. punkt 6).
- iii. Beslutninger angående publicering bør tages i fællesskab og skal meddeles alle medforfattere. Ændringer af manuskriptet under den redaktionelle proces skal ske efter aftale mellem alle forfattere
- iv. Forskere, som i øvrigt opfylder kriterierne for forfatterskab, kan vælge at afstå fra et forfatterskab uanset årsag. Uanset forskerens begrundelse fra at afstå forfatterskab skal dennes vigtige arbejde eller intellektuelle bidrag til publikationen oplyses, fx under taksigelser (acknowledgements). Ved oplysning under taksigelser (acknowledgements) bør forskeren orienteres. Hvis forskeren ønsker det, skal forskerens begrundelse for at afstå fra forfatterskab angives.
- v. Vigtigt arbejde og intellektuelle bidrag fra andre, som har haft indflydelse på den rapporterede forskning uden at opfylde kriterierne for medforfatterskab, skal anerkendes på behørig vis, fx under taksigelser (acknowledgements).
- vi. Det anbefales, at det enten i selve publikationen eller i et dokument, som er knyttet til publikationen, specificeres, hvilke bidrag de forskellige medforfattere har ydet. Dette kan typisk ske med hjælp fra CRediT (Contributor Roles Taxonomy), som er en internationalt anerkendt terminologi for forfatterbidrag.
- vii. Hvis forfatterskabet står i en gruppes navn, skal alle medlemmer af gruppen, hvis ikke andet er nævnt, opfylde kriterierne for at opnå forfatterskab.
- viii. Hvis forfatterskabet står i en gruppes navn, er det også muligt at kreditere de

medlemmer af gruppen, som ikke er forfattere, men alene er samarbejdspartnere (nogle gange omtalt som ikke-forfatter-bidragydere). I så fald skal det klart i publikationen ved navns nævnelser fremgå, hvilke medlemmer af gruppen, der er forfattere, og hvilke der ikke er.

- ix. Der hersker forskellige opfattelser, som igen kan være bundet i forskellige traditioner, af i hvilken rækkefølge forfatterne angives i en publikation. Derfor bør deltagerne i et forskningsprojekt, særligt ved tværfagligt samarbejde, inden samarbejdets start særlig afstemme deres forventninger til dette spørgsmål. Hvis rækkefølgen af forfattere tilsigter at afspejle deres respektive roller, bør dette anføres. Krav herom håndhæves i stigende grad af de videnskabelige tidsskrifter (jf. vi ovenfor).
- x. I tilfælde hvor forskergruppen bag frembringelsen af et datasæt eller andet materiale, som egner sig til publicering, ikke kan blive enige om publikationens form, bør de potentielle forfattere overveje at indgå aftale om at publicere dette materiale i flere former. En sådan aftale bør ledsages af vilkår om, at det i de relevante publikationer præciseres, at publikationen bygger på samme materiale som den eller de øvrige publikationer angår. Uden en sådan angivelse kan forholdet efter omstændighederne bedømmes som tvivlsom forskningspraksis i form af en skjult dobbeltpublikation.

4. Forfatterens ansvar

- i. Ud over at være ansvarlig for de dele af arbejdet, som vedkommende selv har stået for, er den enkelte forfatter forpligtet til at bidrage til at identificere, hvilke medforfattere der er ansvarlige for andre specifikke dele af arbejdet.
- ii. Alle forfattere er videnskabeligt ansvarlige for deres eget bidrag til publikationen og skal desuden kunne have tillid til integriteten af de øvrige forfatters bidrag. Hver enkelt forfatters ansvar skal vurderes ud fra deres respektive roller i forskningen under hensyntagen til deres ekspertiseområder, erfaring og anciennitet, en mulig superviserende rolle og andre relevante faktorer. Det kan i den forbindelse aftales, at en enkelt forfatter særligt skal kunne stå inde for integriteten af hele publikationen.
- iii. Forskere med forfatterroller er i fællesskab ansvarlige for at sikre, at alle personer, der er anført som forfattere, kvalificerer sig som sådan, og for at sikre behørig anerkendelse af bidrag, som ikke opfylder kriterierne for forfatterskab ifølge de kriterier for forfatterskab, som er anført ovenfor.
- iv. Forskerne bør håndtere anliggender i relation til forfatterskab – især alle samarbejdspartners og bidragsyders roller – så tidligt som muligt, samtidig med at de anerkender, at roller og bidrag kan ændre sig under forløbet af forskningen. Derfor bør forfattere på en fælles publikation holde jævnlig kontakt og drøfte hvad arbejdets udvikling betyder for fordelingen af forfatterskab, f.eks. i tilfælde af barsel, sygdom, jobskifte eller udlandsophold.
- v. I forholdet mellem en ph.d.-studerende og dennes vejleder berettiger funktionen som vejleder ikke i sig selv til medforfatterskab. Dog kan vejleder direkte eller indirekte igennem sin vejledning give et væsentligt bidrag til en publikation, som kvalificerer til, at vejleder bør inviteres til at blive medforfatter af publikationen, jf. Vancouver kriterie a.

5. Sortliste

Følgende former for angivelse af forfatterskab er i strid med reglerne om god videnskabelig praksis:

- i. Angivelse af forfatterskab, som alene baserer sig på hjælp, som ikke indebærer et substantielt bidrag til forskningens indhold (jf. Vancouver kriterie a.), fx ved finansiering, eller ved at stille forskningsfaciliteter til rådighed, yde generel administrativ støtte, bistå ved skrivning af afrapporterende tekst, teknisk redigering, sprogretning eller korrekturlæsning.
- ii. At undlade at nævne personer, som har leveret et substantielt bidrag (såkaldt spøgelsesforfatterskab), fx motiveret af et ønske om at skjule finansielle interesser – se 3, iv med angivelse af alternativer til forfatterskab som vej til at anerkende substantielle bidrag.

Denne liste er ikke udtømmende.

6. Uoverensstemmelser vedrørende forfatterskaber

Uoverensstemmelser vedrørende forfatterskaber bør håndteres i overensstemmelse med nedenstående retningslinjer:

- i. Uoverensstemmelsen bør i første omgang søges løst ved mediering. Mediator kan være fakultetets Named Person, en forskningsleder, ph.d.-skoleleder/-koordinator eller en anden uafhængig fagperson, som alle parter i uoverensstemmelsen har tillid til.
- ii. Hvis et aspekt af uoverensstemmelsen angår uenighed om arbejdsopgaver, ansvarsområder, over-/ underordningsforhold eller andet, der ikke udelukkende omhandler de faglige og intellektuelle betingelser for forfatterskab, bør forholdet forelægges den lokale ledelse. Hvis en af parterne mener, at ledelsen har interessekonflikter, er det nødvendigt at involvere et højere ledelsesniveau.

7. Særligt vedrørende brug af teknologier baseret på kunstig intelligens (AI)

- i. Hvis der i arbejdet med et videnskabeligt arbejde er gjort brug af teknologier baseret på AI såsom store sprogmødeller, chatbots og programmer til at generere billeder, skal dette forklares og deklareret tydeligt i publikationen.
- ii. Chatbots og lignende kan ikke stå som medforfattere til et videnskabeligt arbejde; og de forskere, som i deres arbejde gør brug af teknologier baseret på AI skal kunne stå til ansvar for resultaterne.

8. Tilgængelighed og information

- i. Københavns Universitet sikrer, at denne vejledning er frit og let tilgængelig for alle personer, der har en forskningsmæssig tilknytning til universitetet, herunder tilgængelig på en søgbar central hjemmeside.
- ii. Københavns Universitet sikrer, at nyansatte og gæsteforskere bliver gjort bekendt med

denne vejledning.

- iii. Københavns Universitet sikrer, at denne vejledning bliver inddraget i kurser om god videnskabelig praksis.

Tiltrådt af Universitetsledelsen ved Københavns Universitet den 19. september 2024.

Henrik C. Wegener
Rektor